

Den eneste sag på dagsordenen var:
Første behandling af forslag til finanslov for finansåret 1. april 1977-31. marts 1978.
 (Lovforslag nr. L 120. Fremsat 26/11 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Erling Olsen (S):

Indledningsvis skal jeg takke finansministeren for en fremragende klar fremlæggelse af forslaget til finanslov. I de senere år har det rent tekniske finanslovarbejde fået en virkelig ansigtsløftning. Udadtil markeres det tydeligst med den lille »Budget '77«, der er mindst lige så god som sin forgænger, og man må håbe, at det statslige informationsarbejde også på andre områder må få lignende held til uden at forgrove at bringe enkle fremstillinger af så sammensatte problemer.

På det mere indadvendte område markeres opstramningen af det rent finanslovs tekniske ved budgetredegørelsens almindelige oversigter og nærmere opregninger af de forudsætninger, som er lagt til grund for opstillingen af forslaget til finanslov. Der skal jo gøres mange forudsætninger ved en budgetopstilling som statens, og en lang række af budgettets tal må nødvendigvis være baseret på mere eller mindre usikre skøn. Afgørende for bedømmelsen af disse skøn bliver så, at man har en ganske præcis redegørelse for deres forudsætninger, og her kommer budgetredegørelsen meget nær ved målet.

Når så rimeligheden af disse forudsætninger skal bedømmes, har man brug for en nogenlunde letfattelig oversigt over tendenserne i den økonomiske udvikling i udlandet og herhjemme. Det har vi også fået både i den omdelte økonomiske årsoversigt og i den omdelte vismandsrapport. Så vi kan kun sige, at vi har fået alle forudsætninger klart lagt til rette inden denne debat.

Hvad er så hovedindtrykket af alle de redegørelser, vi har fået? Der er naturligvis forskelle redegørelserne imellem, der er nuancer, men hovedindtrykket bliver kort fortalt, at det internationale konjunkturopsving ikke længere er helt så tydeligt. Det går nok opad igen, men ikke helt så hurtigt som håbet. Produktionen stiger overalt, men det gør produktionen pr. arbejder også, og derfor kniber det med at få flere i arbejde både herhjemme og i udlandet.

Hvis vi nu havde en bedre valutastilling,

kunne vi nok gøre endnu mere for at mindske ledigheden, ganske enkelt ved at ansætte endnu flere i stat og kommune og ved at lade det offentlige købe endnu mere ind. Men det kan vi af to grunde kun i begrænset omfang tillade os.

For det første ville en sådan forøgelse af købekraften – netto ville det jo blive en forøgelse af købekraften, selv om man sparer noget arbejdsledighedsunderstøttelse – jo også rette sig mod udenlandske varer og dermed svække valutastillingen.

For det andet ville en udvidelse af den offentlige virksomhed, selv om den var tilstræbt, midlertidigt besværliggøre nogle af målene på længere sigt, nemlig at nedbringe skatterne og lette betalingsbalancen ved at overføre arbejdskraft til eksporterhvervene. Det er den anden grund til, at vi ikke kunne gå så langt, som vi umiddelbart kunne have lyst til.

Men hvad vi derimod kan gøre, er at om-danne overarbejde for de allerede ansatte til stillinger for de mennesker, som er arbejdsløse. Det har vi bl. a. gjort på gymnasieområdet, hvor der blev oprettet 150 nye stillinger ved at sløjfe overarbejdet på en række punkter, og det ligger i augustforliget, at vi går videre ad denne vej.

Men alle disse bemærkninger om begrænsningerne i vores muligheder for at gå videre i den statsfinansielle kamp imod ledigheden må dog ikke tilsløre, at vi rent faktisk er gået meget vidt med et planlagt underskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet på 8,9 mia kr. Det er lidt mindre end sidste år, men da arbejdsløsheden i det kommende år skønnes at blive nogenlunde den samme, finder vi det ikke rimeligt at beskære underskuddet yderligere. Det ville beskæftigelsesmæssigt være særdeles uheldigt. Efter vores mening tåler finanspolitikken ikke yderligere stramning, men jeg vil også gerne understrege, at der heller ikke bør ske lempelser. Dette være sagt for bl. a. at understrege nødvendigheden af, at vi gennemfører den planlagte råenergi afgift. Endnu kortere sagt: vi mener, at det fremsatte finanslovsforslag rammer den rigtige balance imellem hensynet til beskæftigelsen og hensynet til valutaen.

Vi ved godt, at der her i salen er et parti, fremskridtspartiet, som både vil nedsætte beskatningen og nedbringe underskuddet ved yderligere besparelser, ved massefyringer i stat